

СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТ ДЕМОГРАФІЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Ларка Л.С., Нелюб К.П.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Демографічна політика ґрунтується на комплексі різних заходів: економічних, правових, виховних і пропагандистських. Ефективність демографічної політики можна визначити як досягнення поставленої мети у короткий термін з мінімальними економічними витратами.

Демографічна політика не може і не повинна підміняти собою соціальну і економічну політику. Спроби вирішувати соціально-економічні проблеми заходами демографічної політики ніколи не приводили до бажаних і ефективних результатів. Основні напрями демографічної політики включають: державну допомогу сім'ям з дітьми, створення умов для поєднання батьківства з активною професійною діяльністю, зниження захворюваності і смертності, збільшення тривалості життя, поліпшення якісних характеристик населення, регулювання міграційних процесів, урбанізації і розселення, соціальну підтримку інвалідів, немолодих і працездатних і тому подібне. Ці напрями повинні бути узгоджені з такими важливими сферами соціальної політики, як: зайнятість, регулювання доходів, освіта, охорона здоров'я, професійна підготовка, житлове будівництво, розвиток сфери послуг, соціальне забезпечення.

Багатовекторність демографічної ситуації породжує різноплановість політики в нових соціально-економічних умовах, орієнтованої як на стимулювання народжуваності, так і на соціальну підтримку сімей з дітьми, зміцнення здоров'я й поліпшення якості життя населення, продуктивніше використання людського потенціалу, зниження рівня смертності.

У силу історичної тривалості розв'язання проблеми демографічної кризи нині на перший план виходять питання вирішення якісних параметрів демографічного потенціалу.

Принципово важливою є державна підтримка сім'ї та сімейних цінностей, які є фундаментом, на основі якого формується вся система заходів демографічної політики.

В сучасному світі важливим капіталом є «людський», який висуває підвищені вимоги до якості демографічного потенціалу, а турбота про якість демографічного капіталу супроводжується затратами часу, ростом своєрідних трансакційних витрат, тобто, соціальних витрат на виховання, освіту та утримання дітей, інших ресурсів, серед яких особливу цінність має час батьків, який також є своєрідним капіталом.

За роки незалежності України демографічний розвиток відбувався під впливом значного ряду факторів – глобалізаційних, історичних, політичних, соціально-економічних, регіональних.